

MONITOR JAPOŃSKI

MAJ 2017

„Monitor Japoński” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną w Japonii, ze szczególnym naciskiem na aktywność tego kraju w regionie Europy Środkowej i w Unii Europejskiej.

Materiał opracował dr Marcin Socha – analityk Ośrodka Spraw Azjatyckich.

MONITOR JAPOŃSKI

MAJ 2017

I. WYDARZENIA SZCZEBLA CENTRALNEGO

1-4 maja: **Siły Samoobrony Japonii rozpoczynają wypełnianie nowych obowiązków.** W efekcie wprowadzenia zmian w regulacjach dotyczących bezpieczeństwa, japońskie Siły Samoobrony rozpoczęły działania związane z eskortowaniem sojusznicznych okrętów zaangażowanych w obronę kraju. Dzięki zmianom japońskie jednostki mają zapewniać dodatkowe wsparcie podczas ćwiczeń wojskowych oraz monitorowania aktywności balistycznej. Podczas pierwszej takiej misji rozpoczętej na początku maja największy japoński okręt Izumo eskortował jednostkę transportową USNS Richard E. Byrd. Misje eskortowania okrętów mają mieć charakter pokojowy i nie mogą być kontynuowane podczas otwartego konfliktu zbrojnego. Japońska marynarka będzie mogła użyć broni w sytuacji zagrożenia. Zdaniem części ekspertów nowe misje mogą doprowadzić do wciągnięcia Japonii w konflikt zbrojny.

2-5 maja: **Premier Abe otwiera debatę dotyczącą zmiany konstytucji.** Szef japońskiego rządu zamierza wprowadzić zmiany w ustawie zasadniczej przed końcem roku 2020. Jego zdaniem przywiązanie do dokumentu wśród japońskich obywateli nie jest tak silne jak kiedyś. Projekt rewizji konstytucji opublikowany w roku 2012 przez Partię Liberalno-Demokratyczną ma zostać zmodyfikowany przed udostępnieniem opinii publicznej. Wśród proponowanych zmian ma znaleźć się projekt darmowej edukacji na wszystkich jej szczeblach oraz poszerzenie Artykułu 9. o zapis dotyczący funkcjonowania Japońskich Sił Samoobrony, który miałby zakończyć dyskusję na temat ich legalności na tle japońskiego prawa. Konstytucja ma również zapewnić Cesarzowi możliwość ustąpienia ze stanowiska.

JAPONIA ZA- INTERESO- WANA WSPÓŁPRACĄ Z CHINAMI

Najważniejsze wydarzenia minionego miesiąca koncentrowały się wokół rozwoju dialogu politycznego pomiędzy władzami w Tokio i Pekinie. Wraz z rosnącą krytyką pod adresem Stanów Zjednoczonych, japońska klasa polityczna rozważa udział w alternatywnych projektach integracji gospodarczej takich jak OB-OR i AIIB.

4 maja: Chiny, Japonia i Korea Południowa zapowiadają walkę z protekcjonizmem handlowym. Podczas spotkania członków Azjatyckiego Banku Rozwoju, przedstawiciele trzech państw zapowiedzieli zacieśnienie współpracy mającej na celu odparcie nacisków ze strony administracji Donalda Trumpa zmierzających do rewizji globalnej polityki handlowej. We wspólnym komunikacie Chiny, Japonia i Korea Południowa zobowiązują się do zwalczania wszelkich form protekcjonizmu handlowego. Stanowisko gospodarek Azji Północno-Wschodniej jest bardziej zdecydowane niż deklaracje współpracy podjęte podczas minionego szczytu G20 w Niemczech. Tuż przed spotkaniem chiński minister finansów Xiao Jie wyraził nadzieję na to, że Azjatycki Bank Rozwoju zostanie włączony w realizację projektów infrastrukturalnych w ramach "Nowego Jedwabnego Szlaku".

6 maja: Japonia i Chiny zacieśniają współpracę gospodarczą. Chiński minister finansów Xiao Jie złożył wizytę w Tokio po tym jak nie mógł uczestniczyć w trójstronnym spotkaniu w ramach szczytu Azjatyckiego Banku Rozwoju. Podczas rozmowy z ministrem Asō Tarō podjęto decyzję o zacieśnieniu współpracy gospodarczej oraz rozpoczęciu dialogu, którego celem jest identyfikacja wspólnych interesów. Podczas spotkania po raz kolejny podkreślono konieczność obrony wolnego handlu przed polityką protekcjonistyczną.

11 maja: porozumienie w sprawie finansowania IO 2020. Gubernator Tokio, Koike Yuriko udało się osiągnąć porozumienie w sprawie finansowania budowy infrastruktury olimpijskiej poza granicami miasta, niezbędnej do organizacji Igrzysk Olimpijskich. Budowa ponad 40. obiektów zostanie sfinansowana ze środków komitetu olimpijskiego, wsparcia władz centralnych oraz z budżetu miasta. Gubernator nie podała całkowitych kosztów inwestycji, ponieważ obliczenia nie zostały jeszcze zakończone. Decyzja złagodzi zapewne długotrwały spór wokół przerośniętego budżetu, który blokował część przygotowań do IO. Gubernator Tokio nie udało się jednak uzyskać silniejszego wsparcia finansowego ze strony sąsiadujących miast, które miały zmniejszyć obciążenie dla budżetu stołecznego.

12 maja: krytyka polityki gospodarczej Stanów Zjednoczonych podczas szczytu gospodarczego G7. Znaczna część przywódców grupy G7 skrytykowała zapowiedzi Stanów Zjednoczonych zmierzające do podważenia obecnych zasad globalnej polityki handlowej. Rozmowy koncentrowały się wokół planów odejścia Waszyngtonu od wielostronnych porozumień handlowych i klimatycznych. Ministrowie finansów Grupy ocenili pomysły prezydenta Donalda Trumpa jako szkodliwe dla globalnej integracji handlowej oraz długotrwałego procesu wychodzenia z kryzysu gospodarczego.

15 maja: Nowy Jedwabny Szlak z naciskiem na walkę z protekcjonizmem. Podczas dwudniowego szczytu w Pekinie promującego inicjatywę Nowego Je-

dwabnego Szlaku prezydent Chin, Xi Jinping wezwał największe wielostronne organizacje gospodarcze takie jak: APEC, ASEAN, Unia Afrykańska oraz Unia Europejska do wsparcia projektu, którego celem ma być promowanie wolnego handlu. Chiny mają przeznaczyć 124 miliardy USD na realizację współpracy inwestycyjnej z czego znaczna większość ma pochodzić ze środków Azjatyckiego Banku Inwestycji Infrastrukturalnych. Szczytowi bacznie przyglądali się japońscy politycy, których reprezentował sekretarz generalny PLD Nikai Toshihiro.

16 maja: japońscy przywódcy rozważają przystąpienie do AIIB. Po zakończeniu chińskiego szczytu czołowi politycy Partii Liberalno-Demokratycznej rozważają możliwość przystąpienia Japonii do Azjatyckiego Banku Inwestycji Infrastrukturalnych (AIIB). Premier Abe nie wyklucza możliwości przyłączenia Japonii do instytucji finansowej jeżeli zostaną rozwiązane wątpliwości dotyczące wpływu ekologicznego planowanych projektów oraz zasad uczestnictwa międzynarodowych firm w projektach finansowanych przez bank. Nikai Toshihiro, sekretarz generalny PLD również wyraził swoje poparcie dla inicjatywy. Japonia i Stany Zjednoczone są jedynymi członkami grupy G7, które nie weszły do promowanej przez Pekin instytucji.

17 maja: spotkanie przywódców Chin i Japonii w lipcu. W czerwcu do Tokio przyjedzie chińska delegacja, której celem będzie przygotowanie spotkania pomiędzy przywódcami obu państw. Rozmowy będą miały miejsce podczas lipcowego szczytu G20 w Niemczech. Za organizację spotkania po stronie chińskiej będzie odpowiedzialny Yang Jiechi a po stronie japońskiej Yachi Shōtarō, który z sukcesem promował zbliżenie z Pekinem podczas pierwszej kadencji premiera Abe. Rozmowy przygotowawcze mają dotyczyć współpracy ds. zagrożenia ze strony Korei Północnej.

20 maja: Stany Zjednoczone blokują szczyt APEC. Administracja Donalda Trumpa odmówiła przyjęcia wspólnego stanowiska kończącego szczyt, sprzeciwiając się sformułowaniom dotyczącym wolnego handlu i walki z protekcjonizmem. Konferencja w Hanoi była największym szczytem gospodarczym po tym jak prezydent Trump przedstawił swój sprzeciw wobec obowiązującego porządku w handlu światowym.

21 maja: TPP wystartuje bez udziału Stanów Zjednoczonych. Bezpośrednio po zakończeniu szczytu APEC Japonia oraz pozostali członkowie TPP poinformowali o kontynuacji porozumienia bez udziału Stanów Zjednoczonych. Członkowie TPP zaznaczyli, że drzwi do porozumienia pozostają otwarte dla Waszyngtonu. Robert Lighthizer, przedstawiciel Stanów Zjednoczonych ds. Handlu stwierdził jednak, że powrót do TPP nie jest możliwy. Największym wyzwaniem dla organizacji będzie przekonanie rządów Wietnamu i Malesji do pozostania w

TPP i wprowadzenia reform gospodarczych pomimo braku dostępu do rynku Stanów Zjednoczonych.

23 maja: Japonia i Stany Zjednoczone rozwijają nowy system radarowy. Według nieoficjalnych źródeł giganci zbrojeniowi ze Stanów Zjednoczonych firma Raytheon i Lockheed Martin rozpoczęli współpracę z japońskimi partnerami Mitsubishi Electric i Fujitsu, mającą na celu budowę nowego systemu radarowego, który ma zostać wykorzystany w japońskim systemie obrony raketowej. Nowy system obrony ma zostać uruchomiony w roku 2023r. Dla japońskich firm wspólny projekt badawczy jest szansą zaistnienia na międzynarodowym rynku zbrojeniowym, po tym jak japoński parlament zniósł ograniczenia w eksporcie technologii wojskowej w roku 2014.

23 maja: japońska izba niższa zatwierdza ustawę ograniczającą swobody obywatelskie. Izba Reprezentantów przegłosowała kontrowersyjną uchwałę, która pozwala karać osoby zaangażowane w planowanie przestępstw oraz zamachów terrorystycznych. Tzw. ustawa konspiracyjna została skrytykowana przez japońską opozycję oraz międzynarodowe organizacje zajmujące się ochroną wolności obywatelskich. Nowe prawo zwiększa możliwości inwigilacji obywateli przez organy ścigania. Rząd uzasadnia zaostrzenie przepisów antyterrorystycznych przygotowaniami do IO 2020 w Tokio. Na kilka dni przed głosowaniem w stolicy odbyły się masowe protesty obrońców wolności obywatelskich. Pomimo praktyki zmierzania do osiągnięcia porozumienia z opozycją, obowiązującej w japońskim parlamencie, PLD przy wsparciu koalicyjnej partii Nowe Ko-meito musiała większością głosów przepchnąć nowe prawo przez proces konsultacji parlamentarnych. Kontrowersyjna uchwała przyczyniła się do spadku poparcia społecznego dla obecnego gabinetu. 77% ankietowanych nie dostrzega konieczności zaostrzenia obowiązujących przepisów. Ustawa musi jeszcze zostać zaakceptowana przez Izbę Radców, odpowiednik Senatu.

25 maja: Chiny przestrzegają Japonię przed budową systemu obrony raketowej. Po doniesieniach o współpracy mającej na celu budowę nowego systemu radarowego przedstawiciele chińskiego ministerstwa obrony wystosowali ostrzeżenie przed potencjalnym naruszeniem stabilności i zaufania dotyczącej bezpieczeństwa regionalnego. Z powodów historycznych rozwój japońskich zdolności obronnych jest ściśle obserwowany przez władze w Pekinie. Chiny zdecydowanie sprzeciwiają się rozmieszczeniu systemu THAAD na terytorium Korei Południowej. Japoński rząd podjął decyzję o zainstalowaniu naziemnego systemu obrony raketowej Aegis i również rozważa możliwość pozyskania systemu THAAD.

29 maja: prezydent Filipin będzie musiał odwołać wizytę w Japonii. W związku z wprowadzeniem stanu wyjątkowego na terenie południowych Filipin,

prezydent Rodrigo Duterte najprawdopodobniej będzie musiał odwołać zaplanowaną na czerwiec wizytę w Japonii. Filipińska armia próbuje opanować zamieszki wywołane przez islamskich ekstremistów w regionie Mindanao. Duterte miał wygłosić przemówienie podczas konferencji: Przyszłość Azji zaplanowanej na 5-6 czerwca 2017 r.

31 maja: premier Abe wzywa Chiny do silniejszego zaangażowania w problem Korei Północnej. Podczas spotkania z Yangiem Jiechim, czołowym chińskim dyplomatą japoński przywódca wyraził chęć silniejszej współpracy z władzami w Pekinie, które posiadają najsilniejsze wpływy w Korei Północnej. Kilka dni przed spotkaniem reżim w Pjongjangu przeprowadził kolejną próbę balistyczną. Premier Japonii wyraził również chęć polepszenia współpracy z Pekinem w związku z obchodami 45. rocznicy normalizacji stosunków dyplomatycznych. Zdaniem Yachiego Shōtarō, jednego z głównych doradców premiera Abe ds. bezpieczeństwa i relacji z Chinami, władze w Pekinie i Tokio muszą wspólnie naciskać na reżim Kin Dzong Una w celu zaprzestania aktów prowokacji.

II. JAPONIA I EUROPA ŚRODKOWO-WSCHODNIA

10 maja: Japonia drugim największym inwestorem w Polsce. Zgodnie z informacjami podanymi przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu Japonia wyprzedziła Niemcy pod względem wartości inwestycji wskakując na drugie miejsce za Stanami Zjednoczonymi. Pod względem liczby inwestycji, drugie miejsce nadal zajmują Niemcy. Zdaniem Tomasza Pisuli, prezesa PAIH w oczach japońskich inwestorów Polska jest wiarygodnym partnerem z którym warto rozwijać długotrwałe relacje biznesowe. Japońskie inwestycje koncentrują się na branży wytwórczej. PAIH wspiera 13 japońskich projektów o łącznej wartości 768,2 mln euro.

15 maja: zakończenie rozbudowy fabryki NIDEC w Niepołomicach. W roku 2016. firma STRABAG zrealizowała inwestycję rozbudowy fabryki w Niepołomicach na zlecenie firmy NIDEC Motors & Actuators Sp. z o. o, japońskiego producenta napędów i silników elektrycznych dla motoryzacji. W ramach inwestycji wybudowano 7 tys. mkw. nowej powierzchni użytkowej obejmującej nową część produkcyjno-magazynową i biurową. 15 maja w Niepołomickiej Strefie Inwestycyjnej odbyło się uroczyste otwarcia nowej hali produkcyjnej. W uroczystości wziął udział Pan Takahashi Satoru, radca Ambasady Japonii oraz Pan Nagamor Shigenobu założyciel, prezes i właściciel korporacji.

17 maja: Premier Czech uda się z wizytą w Japonii w czerwcu 2017. Zgodnie z informacjami podanymi przez Radio Praha premier Bohuslav Sobotka będzie przewodził czeskiej delegacji biznesowej, która w czerwcu odwiedzi Tokio. W

skład misji wejdą firmy zajmujące się produkcją zaawansowanych technologii z dziedziny robotyki i automatyki (np. inżynieria precyzyjna oraz produkcja technologii energetycznych). Będzie to pierwsza wizyta czeskiego premiera w Japonii od roku 2005.

18-19 maja: Minister Witold Waszczykowski z wizytą w Japonii. Szef polskiej dyplomacji oraz jego japoński odpowiednik minister Kishida Fumio podpisali Plan Działania na lata 2017-2020 na rzecz implementacji Partnerstwa Strategicznego między Polską a Japonią. Dokument podsumowuje obecny stan współpracy między podmiotami administracyjnymi, biznesowymi i środowiskami naukowymi i akademickimi obu krajów oraz wskazuje na nowe inicjatywy będące efektem przygotowań do obchodów setnej rocznicy nawiązania stosunków dyplomatycznych w 2019 roku. Podczas spotkania w japońskim MSZ minister Waszczykowski poruszył tematy japońskich inwestycji w Polsce oraz wymiany handlowej, a także współpracy UE z Japonią. Kolejnymi ważnymi tematami był problem Brexitu, perspektywy współpracy Japonii z Grupą Wyszehradzką oraz rosnące zagrożenie ze strony KRLD. Ministrowie rozważali także perspektywę silniejszej współpracy w ramach ONZ oraz polskiej kandydatury na stanowisko niestałego członka Rady Bezpieczeństwa ONZ. Minister Waszczykowski zachęcił również japońskich partnerów do zwiększenia aktywności w regionie EŚW. Fumio Kishida ma w przyszłości złożyć wizytę w Warszawie. Tego samego dnia szef polskiej dyplomacji otworzył seminarium poświęcone perspektywom współpracy polsko-japońskiej w dziedzinie energii: „Paliwa Alternatywne w transporcie – potencjalne obszary współpracy między Polską a Japonią”. W spotkaniu zorganizowanym w Ambasadzie RP w Tokio uczestniczyli przedstawiciele polskich i japońskich ministerstw gospodarki, sektora energetycznego i wydobywczego oraz instytutów badawczych i uczelni wyższych. W skład polskiej delegacji wchodzi przedstawiciele firm z sektorów bankowości, elektromobilności oraz gier komputerowych. Drugiego dnia wizyty minister Waszczykowski spotkał się z księciem Naruhito.

19 maja: Łódzka delegacja z wizytą w Japonii. Drugiego dnia wizyty ministra Witolda Waszczykowskiego w Japonii towarzysząca ministrowi delegacja przedstawiciele miasta Łodzi oraz polskich przedsiębiorców odbyła szereg spotkań z japońskimi partnerami. Głównym celem wizyty była promocja kandydatury Łodzi do EXPO 2022. Wiceprezydent Łodzi Tomasz Trela spotkał się z Takedą Ikeakim dyrektorem International Exhibition Promotion Office w japońskim Ministerstwie Gospodarki, Handlu i Przemysłu). Podczas spotkania wymieniono doświadczenia związane z organizacją międzynarodowych imprez.

25 maja: Węgierska firma NNG otrzymuje nagrodę Fujitsu Ten. Węgierski koncern produkujący oprogramowanie i systemy nawigacji stosowane w motoryzacji został doceniony przez japońskich partnerów, przede wszystkim przez firmę

Fujitsu, która nagrodziła węgierską firmę tytułem Fujitsu Ten Supplier Excellence Award.

III. SYTUACJA GOSPODARCZA

4 maja: japoński rating pozostanie na tym samym poziomie. Agencja ratingowa Fitch podała do wiadomości, że kolejne odłożenie w czasie zwiększenia podatku VAT w Japonii nie spowoduje obniżenia ratingu długu publicznego, pod warunkiem przedstawienia przez rząd wiarygodnego planu konsolidacji budżetowej. Jeżeli podatek nie zostanie wprowadzony należy się spodziewać ograniczenia wydatków publicznych. W zeszłym miesiącu perspektywa japońskiego ratingu została zmieniona z negatywnej na neutralną w efekcie polepszających się nastrojów wśród inwestorów. Jednocześnie Furusawa Mitsuhiko, [ekspert Międzynarodowego Funduszu Walutowego ostrzega](#), że pozytywne sygnały płynące z japońskiej gospodarki są zbyt słabe by zrezygnować z luźnej polityki monetarnej prowadzonej przez Bank Japonii.

13 maja: TEPCO szuka partnerów inwestycyjnych. Operator uwikłany w największą w historii japońskiego przemysłu i najdroższą dotychczas katastrofę nuklearną poszukuje partnerów zainteresowanych współpracą w sektorze jądrowym, w ramach programu odbudowy regionów dotkniętych katastrofą. Firma, która znajduje się pod kontrolą rządową, próbuje poprawić własną sytuację finansową. Głównym elementem odbudowy kondycji ma być uruchomienie elektrowni Kashiwazaki-Kariwa w północnej Japonii (największa elektrownia jądrowa na świecie). Uruchomienie pierwszego bloku energetycznego zostało zaplanowane na rok 2020. Niestety władze lokalne w tym burmistrz prefektury Niigata sprzeciwiają się ponownemu uruchomieniu elektrowni. W 2007 roku, w wyniku trzęsienia ziemi w elektrowni doszło do wycieku substancji radioaktywnych. Jest to trzeci z kolei plan naprawczy TEPCO (dwa poprzednie zakończyły się fiaskiem). Znalezienie partnerów będzie trudne ponieważ przedstawiciele sąsiadujących firm energetycznych Tohoku Electric Power and Chubu Electric Power nie zgadzają się na współpracę z TEPCO.

26 maja: eksperci naciskają na wprowadzenie podwyżki VAT. Zdaniem ekspertów wchodzących w skład komisji doradczej ministra finansów Asō Tarō, rząd nie powinien odwlekać w czasie obietnicy podniesienia podatku VAT. Ruch ten jest konieczny do pokrycia coraz większych wydatków wynikających z polityki socjalnej i obronnej oraz do zbilansowania japońskiego budżetu. Zgodnie z ostatnimi zapowiedziami, podwyżka podatków ma zostać wprowadzona w roku 2019.

28 maja: japońskie firmy nie są zainteresowane projektem nowego jedwabnego szlaku. Znaczna większość japońskich firm nie wyraża zainteresowania

inwestycjami w ramach nowego jedwabnego szlaku. Zaledwie 5% z 220. przedsiębiorstw przebadanych przez Reuters, chce wziąć udział w chińskiej inicjatywie. Projekty takie jak podpisanie dwustronnego porozumienia handlowego ze Stanami Zjednoczonymi (2/3 ankietowanych), współpraca w ramach TPP (1/4 ankietowanych) oraz dwustronna współpraca z Rosją (14% ankietowanych) są postrzegane jako znacznie lepsze perspektywy biznesowe. Przyczyną tak niskiego zainteresowania jest brak informacji na temat chińskiego projektu oraz obawy związane z zapewnieniem równego dostępu dla japońskich firm startujących w przetargach.

31 maja: jeszcze większe problemy koncernu Toshiba. W związku z omawianymi w poprzednich miesiącach stratami będącymi efektem przejęcia firmy Westinghouse Electric, kondycja japońskiego giganta jest coraz słabsza. Problemy koncernu nie ograniczają się do inwestycji w sektorze energetycznym. Obok nietrafionych decyzji spółka nadal nie może sobie poradzić ze skutkami skandalu księgowego. W celu spłacenia rosnącego zadłużenia władze firmy podjęły decyzję o sprzedaży fabryk produkujących chipy komputerowe.

KOMENTARZ

1. Jednym z najważniejszych wydarzeń minionego miesiąca był komunikat dotyczący kontynuacji współpracy w ramach Partnerstwa Transpacyficznego bez udziału Stanów Zjednoczonych. Rząd Japonii, który nieoficjalnie stoi na czele pomniejszonej inicjatywy nie chciał zgodzić się na wprowadzenie większych zmian w podpisanym porozumieniu. Podjęcie decyzji o kontynuacji współpracy gospodarczej było możliwe dzięki rosnącej krytyce polityki handlowej prezentowanej przez Donalda Trumpa. Jednocześnie pozostawienie Stanom Zjednoczonym możliwości powrotu do organizacji może wskazywać na próbę przeczekania obecnej administracji w nadziei na zmianę na stanowisku prezydenta w następnych wyborach.

2. W zeszłym miesiącu informowaliśmy o asertywnej postawie i powściągliwości japońskiego ministra Asō Tarō podczas rozmów handlowych z wiceprezydentem Stanów Zjednoczonych. W tym miesiącu można wyraźnie zauważyć, że wraz z rosnącą krytyką polityki handlowej i międzynarodowej administracji Donalda Trumpa na forum G7 oraz podczas regionalnych szczytów przywódców państw azjatyckich, perspektywy szybkiego podpisania nowego porozumienia handlowego pomiędzy Tokio a Waszyngtonem również maleją. Warto również zwrócić uwagę na wyraźne sygnały wskazujące na poprawę współpracy gospodarczej

między Japonią a Chinami. Japońscy i chińscy przywódcy nie tylko zaprezentowali wspólne stanowisko sprzeciwiające się protekcjonistycznej polityce Donalda Trumpa, lecz po udanym szczycie poświęconym inicjatywie nowego jedwabnego szlaku nie wykluczają również możliwości przystąpienia Japonii do AIIB. Nowe otwarcie w dialogu z Chinami potwierdza pragmatyczne nastawienie premiera Abe do relacji gospodarczych pomimo licznych problemów dotyczących bezpieczeństwa i oskarżeń o skrajny nacjonalizm.

3. W kwietniu można było zaobserwować znacznie ostrożniejszą postawę japońskiego rządu w stosunku do Chin, będącą efektem rosnącego zagrożenia ze strony Korei Północnej. Pomimo Stosunkowo szybki rozwój dialogu ds. bezpieczeństwa w maju wskazuje na możliwość dalszego zbliżenia w relacjach dwustronnych. Wypowiedzi czołowych japońskich polityków w tym premiera Abe wyraźnie wskazują, że japońska klasa polityczna dostrzega kluczową rolę Chin w nawiązaniu dialogu z reżimem w Pjongjangu. Nadzieję na polepszenie relacji gospodarczych oraz politycznych budzi powierzenie dwustronnego dialogu doświadczonym politykom. Yang Jiechi jest jednym z najbardziej doświadczonych chińskich dyplomatów. Yachi Shōtarō jest jednym z najbardziej doświadczonych premiera Abe ds. polityki zagranicznej. pomimo tego, że nie reprezentuje szkoły chińskiej w japońskiej dyplomacji podczas pierwszej kadencji Abe Shinzō udało mu się doprowadzić do otwarcia dialogu z Chinami pod hasłem wspólnych korzyści gospodarczych.

4. W nadchodzących miesiącach należy bacznie przyglądać się rozwojowi debaty dotyczącej rewizji japońskiej konstytucji. Premier Abe, dla którego reforma ustawy zasadniczej jest jednym z najważniejszych celów politycznych, bardzo ostrożnie podchodzi do procesu pozyskania wsparcia politycznego i społecznego dla projektu rewizji. Część propozycji, jak na przykład projekt bezpłatnej edukacji, nie wynika z interesów partii rządzącej, lecz ma na celu zabezpieczenie poparcia mniejszych partii takich jak Isshin no Kai, która od samego początku proponowała reformę systemu finansowania edukacji.

OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

